

Gen Kei Ko Kyu Nage

Než začnete číst...

Možná Vás napadne: „Proč číst článek o technice, kterou znám a cvičím od doby, co většina z nás praktikuje Aikido? Proč by mě mělo zajímat, jak získala jméno? K čemu mi to bude?“

Správně. Pro nás je Genkei-kokyunage něco tak běžného, jako čištění zubů při ranní hygieně. Tak proč se tomu věnovat? A přesto si představte, že to není tak dlouho, co tato technika neměla vůbec své vlastní jméno. Neměla jméno – nebyla tedy důležitá. A o Aikido se tvrdilo, že nejde vysvětlit, zařadit, že v něm není systém. Jeden velký chaotický balík technik; na konci života z toho možná něco pochopíte...

A pak přišel jeden člověk a řekl: tato technika je klíčem k tomu, aby se Aikido dalo pojmout jako systém. Když tuto techniku pojmenujeme a vezmeme spolu s Tenchinage jako základ, dají se již všechny ostatní techniky zařadit do systému. A bylo světlo!

Některé problémy minulosti se z pohledu současnosti znají tak jednoduché, znáte to ne? Historie má plno takových příkladů: otáčení Země kolem Slunce, teorie relativity, objevení DNA. Ale ve své době vyžadují takové problémy pro vyřešení neobyčejně silnou vizi, genialitu a odvalu, kterou má jen málokdo. A tak až budete číst tento článek, představte si, že je to jen jedenáct let od doby, co byl publikován – a jak se Aikido od té doby změnilo!

Tak čtěte pozorně.

*Halka Baláčková
k překladu článku Gen Kei Ko Kyu Nage*

V Praze dne 4. 3. 2004

Gen Kei Ko Kyu Nage: Technika a její jméno Masatomi Ikeda¹

Rád bych se zde zabýval technikou Genkei-kokyunage. Kolik z vás si jí umí představit, když se řekne její jméno? Přestože jí předvádím na každé stáži, pro mnoho z vás je těžké spojit si jméno s technikou, tak jako je tomu například u Tenchinage, Iriminage nebo Kotegaeshi. Podle mého názoru to má několik příčin:

1. Genkei-kokyunage je osobní označení a nikoliv obecně užívané jméno ve světě Aikido.
2. Vy tuto techniku nazýváte jinak.
3. Tato technika nemá své vlastní jméno tak jako Tenchinage nebo Iriminage.

Co je tedy Genkei-kokyunage za druh techniky? Je to technika, kterou cvičíme denně za účelem rozvoje nezbytné energie (Kokyu-rokyu) pro techniky Aikido. Je také známa jako technika Kokyu-ho z Katateryotetori (9. forma). Ačkoliv je to tedy technika všeobecně známá, má většina studentů potíže si jí představit, aniž bych jí ukázal. Třetí důvod, který jsem zmínil výše, je pravděpodobně tou nejzávažnější příčinou: tato technika nemá své specifické jméno.

Naproti tomu by někteří z vás mohli namítnout, že se v podstatě jedná o Kokyunage. V zásadě jí často nazýváme Kokyunage, když cvičíme Kokyu-ho. Ale název Kokyunage není pro tuto techniku specifický. Užíváme ho jen dočasně, protože nemá své jméno. Kokyunage je obecný pojem pro všechny Aikido techniky. Techniky jako Iriminage nebo Kotegaeshi jsou také „kokyunage“. Takže, jak víte, jako Kokyunage označujeme často všechny techniky, které nemají své specifické jméno a tím je odlišujeme od těch, které svoje jméno mají.

Jiní z vás mohou namítnout, že tato technika se přesně jmenuje Kokyu-ho. Ale jak jsem zmínil výše, Kokyu-ho není nic jiného než metoda pro rozvoj energie nezbytné pro cvičení Aikido. Pro Japonce nebo pro ty, kteří rozumějí japonsky, je význam Kokyu-ho zřejmý. Ale pro ty, kteří rozumějí tomuto pojmu pouze akusticky, tedy znají ho sluchem a používají ho k označení techniky, význam jasný nebude.

Je tedy zřejmá pouze jediná věc, a to, že tato technika nemá svoje vlastní jméno. Proč jsme této technice nedali až do současnosti její specifické jméno? Je velmi zajímavé o tom zapřemýšlet.

Nejprve bych rád vysvětlil několik důvodů, které mě vedly k tomu, abych tuto techniku pojmenoval Genkei-kokyunage a také proč jí přikládám tolik důležitosti.

Tedy za prvé jsem ji takto pojmenoval proto, že pracovat s něčím, co nemá své jméno, je velmi obtížné. Pokud má nějaká technika své jméno, je možné se na ní odkazovat, aniž by jí člověk musel předvést. Stejně tak, jako potřebujeme slova pro konverzaci nebo pro čtení knih. Použijeme-li jméno Kokyunage k popisu techniky, nikdo neví přesně, na co se odkazujeme. Musíme k tomu vždycky dodat: „Myslím to Kokyunage, které cvičíme, když děláme Kokyu-ho“. Tím, že jsem techniku pojmenoval Genkei-kokyunage, jsem situaci zjednodušil. Samozřejmě to však není jediný důvod, který mě nutil tuto techniku

¹ Článek uveřejněný v San Shin Kai Letter 1/2004, Eric Graff.
Překlad: Halka Baláčková, 2004.

pojmenovat. Udělal jsem tak spíše proto, že jsem si uvědomil bohatý obsah a hodnotu této techniky.

Ted' bych vám rád položil otázku: Jak hodnotíte Tenchinage? Podle mého názoru je to ideální technika, která Vám umožňuje porozumět pocitu z techniky, a to jak pro učitele, tak pro studenty. Je to technika, která patří do kurzu začátečníků, protože je jednoduchá jak pro vysvětlení, tak pro porozumění. Já vnímám Tenchinage jako jednu z nejdůležitějších technik Aikido. Čím déle cvičím tuto techniku, tím je můj názor silnější. Když to trochu přezenu, tak mohu říci, že Tenchinage je technika par excellence.

V tomto směru vidím Genkei-kokyunage jako jedinou techniku, která je s Tenchinage srovnatelná. Takže já rozumím těmto dvěma technikám jako dvěma stranám jedné mince, od sebe neoddělitelným. Kdybychom mohli srovnávat Tenchinage a Genkei-kokyunage tímto způsobem a přidělit jim oběma stejnou váhu, nebylo by pak již těžké sjednotit techniky Aikido do jediného systému.

Genkei-kokyunage je proto technika pozoruhodná. Měli bychom s vážností obě techniky trénovat (Genkei-kokyunage a Tenchinage), abychom je zdokonalili. Podle mé klasifikace Genkei-kokyunage znamená „nejopravdovější² ze všech technik“. Nazval jsem ji tak, protože jsem o tom přesvědčen. Většina Japonců, když slyší její jméno, rozumějí slovu *gen* jako původ, základ a jen zřídka chápou, co mám na mysli.

Obvykle, má-li technika své jméno, znamená to, že je velmi důležitá. Protože je důležitá, předáváme si jí, udržujeme jí a dáváme jí jméno. Proč jsme až do ted' nedali Genkei-kokyunage žádné jméno, přestože je tak důležitá jako Tenchinage, porovnáme-li jí s jinými technikami? Tato otázka je pro mě skutečnou záhadou. Rád bych vám předložil několik mých úvah jako možných příčin.

1. Copak ostatní nevidí důležitost této techniky tak jako já? To určitě ne. Nedostatek pozornosti k této technice by zapříčinil nevyzrálou straně těch, kdo cvičí Aikido.
2. Důvod tedy může být jednodušší. Není snadné najít pro tuto techniku odpovídající jméno. Tento argument nás pravděpodobně přivádí blíže k pravdě. Svým způsobem jsme se vzdali a odkazujeme se na tuto techniku jako na „Kokyunage“. Až na to, že toto označení způsobuje řadu nedorozumění, protože které „Kokyunage“ máte na mysli? Pokud by se tak nejmenovalo více technik, bylo by to označení perfektní. Já osobně jsem jí dočasně nazval Genkei-kokyunage právě proto, abych se vyhnul případné záměně. A přestože jsem ušel již dlouhou cestu, stále s jejím označením nejsem spokojen, i když mi i toto označení dalo velkou práci! Na rozdíl od Tenchinage, jehož jméno je od techniky neoddělitelné a tvoří s ní jeden neodmyslitelný celek. Žádné jiné jméno nepopisuje techniku tak výstižně, jako Tenchinage. V tomto slově *tenchi* (nebe – země), může člověk sledovat její filosofickou hloubku. Má-li být Genkei-kokyunage jako technika srovnatelná s Tenchinage, musí být stejně důkladně trénována a musí tedy dostat takové jméno, které nebude o nic významově slabší než Tenchinage. O to těžším se tedy pojmenování Genkei-kokyunage stává.
3. Když hovoříme o technikách Aikido a snažíme se je klasifikovat, můžeme si představit, že není nutné zmiňovat Genkei-kokyunage, jestliže uvážíme, že existují i další

² nebo také nejhlubší, nejdůkladnější, nejvážnější, nejskutečnější – pozn. překl.

techniky, které mají své řádné jméno a nejsou o nic méně důležité než Genkei-kokyunage. Díky takzvaným čtyřem velkým technikám Aikido, Ikkyo, Kotegaeshi, Iriminage a Shihonage, je možné vysvětlit a zařadit všechny techniky. S přesvědčením, že tyto techniky představují základ technik Aikido a že stojí v jeho centru, nebylo by nezbytné vynášet na světlo Genkei-kokyunage a dávat mu jeho vlastní jméno. Ale když chceme vysvětlit, proč Ikkyo, Kotegaeshi, Iriminage a Shihonage představují ústřední techniky a konečnou tajnou techniku, to tedy znamená samou podstatu Aikido, vždycky se odkazujeme na Genkei-kokyunage a TENCHINAGE. Skrze tyto techniky odvozujeme hodnotu čtyřech výše zmíněných technik, jejich pozici a základ existence. Rád bych toto vysvětlil někdy příště u jiné příležitosti.

4. Genkei-kokyunage nebylo nikdy pojmenováno proto, že je to tajná technika. Co si myslíte o tomto tvrzení? V jiných tradicích budo existují ještě stále školy, ve kterých se opravdové techniky cvičí v takových formách, že člověk, který není zasvěcen, neprojde iniciací, je nemůže rozeznat. Rád bych to ilustroval na příkladu Tenchinage a Genkei-kokyunage. Dáváme například jméno omote-no-waza (viditelná technika) Tenchinage a cvičíme ji jako tréninkovou techniku. Stejně tak ale musíme zvládnout ura-no-waza (neviditelnou techniku) Genkei-kokyunage, aby se Tenchinage mohlo stát opravdovou technikou, která je účinná v realitě.

Nevím, zda bylo Genkei-kokyunage předáváno jednoduše ústně a udržováno jako tajná, bezejmenná technika. Na druhé straně však mohu velmi jasně říci, že Genkei-kokyunage obsahuje hodnotu, vztahující se k tajné části, neboli ura-no-waza Tenchinage. Jestli je toto pravda a Genkei-kokyunage skutečně představuje tajnou techniku Aikido, pak tím, že jí dávám na této půdě jméno, dělám „chybu“, neboť o ní píše veřejný článek. Ale dnes, v našem moderním světě, by bylo dětinské udržovat techniku jako tajnou nebo jí skrývat, tak jako za starých časů. Kolem dokola, každá technika Aikido představuje tajnou, konečnou techniku. A my všichni, kdo cvičíme Aikido, víme skrze vlastní zkušenost, že není možné rozumět technikám Aikido pouhým díváním se.

Po dlouho dobu jsem vysvětloval, že není možné hovořit o technikách Aikido, aniž bychom dali Genkei-kokyunage jeho vlastní jméno a přiznali, že má stejnou hodnotu jako Tenchinage. Také jsem říkal, že není možné rychle zlepšit své Aikido a pozvednout ho na vysokou úroveň bez toho, abychom věnovali svou pozornost Genkei-kokyunage a cvičením ho zlepšovali. Možná si teď již umíte představit důvody, proč jsem se na každém semináři Genkei-kokyunage věnoval a představoval ho.

Při nejbližší příležitosti bych rád vysvětlil rámuující strukturu technik Aikido, která vzniká díky tomu, že Genkei-kokyunage získává své jméno. Nakonec bych rád představil tezi, podle které Tenchinage a Genkei-kokyunage představují základy čtyřech velkých technik Aikido. Prosím, přemýšlejte o tom.

Zurich, 15. 1. 1993